

=POLITIKAI-TÁRSADALMI-ÉS-SZÉPIRODALMI-HETILAP=

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Családömlék, gróf Széchenyi-utca 12.
Telefon: 56. Csekkszám: 17.258.

Felolvasó:
NAGY IMRE

Előfizetési árak:
1 évre 10, 1/2 évre 5, 1/4 évre 2.50 pengő.
Megjelenik minden szombaton.

Százezer szív sikolt
Dr Németh Kálmán

bácsfőszékiplébánosok közé tartozik, akik ércnél marandóbb nevet vívtak ki maguknak a magyar nép lennmaradásáért folytatott küzdelemben. Kisidő volt, amikor apja megpillantatta vele a székeségyek cédusáral a határon túli Bukovinán, ahol 12.000 magyar élte a maga életét. Rég volt, amikor székeségy véreink Mária Terézia és hírhedt generálisának bosszúja és vérengzése előtt átmenekültek Moldovába, egyetlen izenetet hagyva maguk után: mire a nap feljő, a gránitok túl lesznak! Az idegen ország befogadta azokat, akiket kivertek miajt hazánkból. Egy magyar generális, Hadik András igaz magyar gondolatát telepítette le őket Bukovinába oda, ahonnan az egykori bukovinai Józsefalfalva plébánosok, dr Németh Kálmánnak fardabattalan a semmiféle akadályt nem ismerő küzdelmének eredményeként a magyar kormányzat Bácska hazatérése után hazatelepítette őket megkezdve ezzel lépéssel a 12.000 magyar kárpótlását az idegenben elűlött szomorú időért.

Bukovinától délre, Moldovában azonban még mindig él több mint 100.000 magyar. Mi lesz azokkal, akik ma még — ba kísérelt selypítve is — nagyjából jól értetlen beszélnek magyarul, magyarok is tartják magukat, ba magyar vezetők s főleg dr Németh Kálmánról — nincsenek? Hány embernek küzdelme kell ahhoz, hogy az ő gyűlök, magyarok megmaradásuk valamilyen formában biztosítottassék? Mennyi könny, fardáság, verejték szükséges ahhoz, hogy szervesen hozzkapcsolottassanak a magyar nép törzséhez s Moldva, a "magyarág s temetője", a magyar élniakarás és fellamadás szimbóluma legyen?

"Százézer szív sikolt" — írja dr Németh Kálmán, mamár bácsfőszékiplébános nemrég megjelent könyvének a címében azt jelenti, hogy százézer magyar érez haza ebbe az országba. Ahogy a móta mondja: El is mennék, itt is élnék... ilyen formában vannak öök is. Mi lesz velük... többek közt erről is szól Németh Kálmán, a "Százézer szív sikolt" írója Róza könyvéből sokan ismerik dr Németh Kálmán plébános urat, a "Százézer szív si-

A paatenei asszonyok
Utulmiek Karjalából.

Irta: Rócz István

Paatene Keleikarjában, tehát azon a területen fekszik, mely mindig orosz uralom alatt élt s amelyet a finn csapatok csak 1941 őszén szabadítottak fel. — Mamuska, mamuska, megjött a Katja! — rontott be a nagykendőbe bugyolált, örömlőten halincszimába bujtatót kis Njura a tépás, meleg szobába, ahol a gözőlög szamovár körül a asszonygyülekezet ült, s a pora szóval panaszoja bajalt. A szobában jó meleg volt és a szamovár, mintha csak a hivatali szegény asszony olajos korójá

védésétől, kimerültségétől szinte halálra vált halálasszonyt találtak Katját, aki a paatenei postán mint telefonkezelő teljesített szolgálatot, a menekülő orosz katonák magukkal hurcolták. Hogy miért? Ki tudná megmondani, hogy ez a szátgrasztott, vest serceg, mely uttalan erdőköz, hirtelen kiroszakított a tevétegy s Murmann-vasut felé, miért tucolja magával az útjába eső polgári lakosokat? Katonai szempontok semmikép sem indokolták ezt a kegyetlen eljárás. — "Körmegelőt elhajlani" — még akkor is, ha a biztos halálba kergetik őket! A bolsevista menyországban nem lehet oly egykönnyen szabadulni... S a parancsot végrehajlják. Ondajarvi, Sarkijarvi, Suontaleenkyli, a szaszioljant útjába eső három felü: mind füstölög rombalmas, ahol az őszök gerendák eb körül csak néhány gazdátlan eb köválygott, ám egyetlen élő lelket nem találtak. Hogy Paatent nem sikerült telperzselőlnök, az csupán a finn csapatok gyors előnyomulásának, hirtelen rajtaütésének köszönhető — már nem volt idejük rá. De hogy a vörösköhl nem hiányzott a "jó szándék", azt néhány legyújtott épület bizonyítja. A polgári lakosok közül is kit a Seesjarvia át hajóval, kit az erdőn át gyalogszerrel, több száz lelket magukkal hurcoltak. Am a lakosság jó része — asszonyok, gyermekek, aggok — csupán a közel erdőközben rejtőztek el és maldón

s életében egy mélyvágyos katarzis, egy nagy meglátszólati fobbamat, ami nélkülük nem lehetünk jobbak magyarok s nem dolgozhatunk egyetemes magyar érdekért. Ma, amikor az emberiség a humánusmit oly annyira nélkülözi a világ, nélkülözi az emberi élet, Németh Kálmán könyve mély értelmű biztató s embert éltet örök javat felé. Ez az a könyvének és életművének igazi értéke és nagy nemzeti jelentősége. Bátran elmondhatjuk, hogy ilyen könyvet magyarul még nem írtak. Nemcsak egy nagy ember remekműve ez a könyv, de egy nagy nemzeti ügynek is szolgálata. A képek, a színes mellékletek, a kották, a szép és

a finn csapatok bevonnat aluba, lassan előme rejtkehelyükrol.

— Jaj, jaj, ha tudtuk volna, hogy a linnak senki sem bántak, dehogyan mentünk volna a vörösköhl! — sábját fel Katja. Az oroszok ugyancsak a legzárnyobb résmenészekül fiesztgatták a karjalámbat, hogy a bevonnuló finn csapatok embertalan kizsákolás után mindenkit legyilkolnak. Katja most itt látja maga előtt az eleven cáfolatot: a szomszédok, komaszászok.

...kötte meg az...
kódja a szót és úgy meséll, hogy a linnak milyen jól bántak mindenkivel, ingyen élelmiszert osztottak ki a lakosság között s a katonák mindenben segítségére

hadnak. A székeségy apróságok boldogan-hüszkén motogatták a szelbámpákat, cukrot, amiket a finn katonabácsikától kaptak.

— Jaj, ha tudtuk volna! — sábját Katja. És aztán fardát, tört hangon meséllni kezd: a mult bet szombaján, késő este indultak utnak mintegy százhuszszázötvenen a vörös katonák fedezete mellett. Csupa karjalai

asszony meggyerek: a tau, jesei", a bolsevista vezetők, orosz hivatalnokok, tisztviselők már előbb titkon megzértek a hajóval s családjukat, értékebb holmijukat is magukkal vittek. De őket hiányos, rossz ruházatban, holmi kis batyuval a hátukon, apró öbéli gyermekikkel a karjukon hajtották magukat az oroszok. Borzalmas út volt. Hajnára már valami tiszontlen lemaradtak a csapatból: kimerülten estek össze az erdőben, csodrókban, meg egy régl, elhagyott téglagyár dűle-

bánatos bukovinai dalok maldón csak emelik a hatalmas mrd értéket. Boldog ember lehet az, aki ennyit tett a magyaráért. Az maldón lehet nemzedéke élő lelkiismerete s bátran figyelmezteljen bennünket a teulválokra. Annak szavát nemcsak érdemes, de meg is kell hallgatni. Az ő könyvére, melyből élelmisze megismerhető — nos, ba hatalmas, kilenc kötetre rugó telepléll naplójának kiadását az események közlésege még nem engedí — azt kell mondánunk minden jóindulatú magyar embernek, amit a látomás mondott Szent Agostonnak:

Yedd és olvasd!
Szi! Rexrd

deż 14szereġi kġrġt tanjastak, de midġn a ġin csapatok 14tġrġk a wġndġk 14llastak, tovġbb ġajstġk 14kġt. 14z szġben egy nġpi utġn lamardġt, nem ġirta tovġbb. De nem mert vġsartġnti: 14t 14jġdokot egy cġdrġn, mġ vġgre egy 14n ġġrġ rġbkġnak. Fġg megġyve szġllġtġttġk ġaza. ġoga a tġbbelġk mi tġrtġnt? Kġ tudġ? Pastenġben allġ van casġd, amelyġk legġbb 14gġtġtġk tagja nġ hġnyozna. A legġnyġk, fġrtġk mġr nġgġben elvġtġk, kġ katonġnak, kġ munkġsġgalakra, 14vġzarkokġt sġni, 14szġkġt 14ptġnak. Az egġs taluġn egyetlen fiatal, munkġlġrġ tġrtġ nem maradġt. ġogy viszġn 14tġk-e 14ket valaha? Kġ tudġ megmondġni.

Nyomġtġ hangulatban ġrtġnk ġaza. A szġmġzġdġszenyġk, komaszġszenyġk sġrege 14 szġbġlġst: othġon a ġġszaszġny, akġnel erre az estġre elszġlvġnk, 14jġbġt begyġjt a szġmġvġr 14t a szġn tġst astrologġve elbeszġlġgetġnk. Megġrtġm mesġlġt az elġstġrġk. ġissen ez az elġo alkalom, ġogy keġstġrġjġnk "benzġlġtġkkel", talġstġnk, ez az elġo falu, mġly nagyjġbġlġt ġepen a lakosnġl egyġtġt jutġt az ezredġn 14rtokġba.

Az aszġny szġjġrġl ġalkan pġreg a szġ: most a szġmġrġt, 14tġt mutat 14dġzġk, beszġdġbġl elġtġnk a ġarġjalġk szġlġtett elġnġsġge, termġzetġs vidġmġsġge. Elmondġja, ġogy fġrtġntġ negy 14vvel elġstġt elvġtġk s azġta semmi ġirt sem kapġt fġlġsa. ġġbġa fġrtġm, ġogy tovġra vġttġk, mġrt vġttġk — nem tudġ. Egy este, midġn ġpp vacsorġnġl 14lġek, 14rte jġtt kġt katonġ s elvġtġk. Ugyanezen az estġn valamġ 75 fġrtġt hurcolġk el Pastenġbġl. A ġozzġrtartozġkġkġk semmi vġdrġtot, semmi 14tġletet nem kġzġlġek. Elfġltġk 14ket? Vagy valahovġ kġny-szġmunkġra vġttġk az ingġen ġarġjal munkġerġt? ġġbġa fġrtġm, ġissen 14 maga sem tud 14bbġt, csak annyġt, ġogy nġgy 14v 14ta maga tġrtġja el 14t nġgy gyerġmekġt. A patenġi fġrszġlġpen dolgozġt, aszġny lġtġre neġtġt tġst munkġt vġgġztġ. A ġġrġ: "havi negyġsz rġbeli"; "ebġl kellett megġlġnk. S az ġrġk? Egy pġr 14rczġma 180—200 rġbel. A kolhoz 14kġzġdġben, ahol pedig valamġvel alacsonyġbbak az 14rak, egy tġt hġszġl 3 rġbel 25 kopġka. Egy aztġn megġrtġm, ġogy a gyġrmġk, mġrt olyan rosszġn tġrtġk — 14s mġrt nġncs egyġnek sem tġszġsġsġge 14bbġlġe.

dġsġra vonatkozġs, s ha az olcsġbb 14rak ellenġre is a tġbbġsz Pġtyervġ ellen hatġroz, 14gy 14kkor Szġbġ Kġrġly orszġgyġllġi kġpvġsġlġt 14jġbt elġrġ a fġldmġvelġsġgyġ minġszterġnt, ġogy 14gġrġthġs kġpġst olġja fel a korġbbġ vġghatġrozġstġt 14s a vġr-megyel bġtġzġst 14tal kġt 14vvel elġstġt kġjelġtġt hġzhelyeket adġja 14t az 14gġnylġknek.

Hġshagyġkġden az Ev.11. Otthġnban - talġlkozġnk!

Adozġk — figyelmġbe!

Az 1940. 14v. XII. t.-c. 40. 14-szerġnt, 14z olyan adozġ, akġnek adġalapja a keresġtġ adġra, tovġbbġ a jġvedelem 14s... vagyġn adġra vonatkozġ törġvġnyġ rendelkezġsek szerġnt 14j kġvetġs melġzġsġvel a kġvetġzġ 14v-re egyġbbġnt vġltoztatġnġ fenntartandġ (rġgzġtendġ) lenne, *fġszġlġtġs nġkġl* 14s kġtelea az adġv febrġr havġnak vġgġg szġbġly-szerġ adġbevallġst adġn abban az esetben, ha keresġtġ, 14lġetġleg jġvedelemadġ alapja valamġ 14vben a 10.000 P-t, vagyġn adġalapja pedig a 200.000 P-t tġlhaladġja, vagyġ ha ezt az 14szġsġget ugyan nem haladġja tġl, de az adġalap a kġlġnben vġltoztatġnġ fenntartandġ adġalappal szemben, annak megġallġtġsġba 14ta *legalġbġt* 50%-al emelkedġt.

Az az adozġ, akġ az (1) bekezdġsben megazġbġt kġtelezġstġs-

megġelġtġ

bġrsġgot sġjtandġ.

Olvasd Terjeszd a Ceġdġmġlki Hirġapot!

Ezġrt figyelmzġtġl a m. kġr. adġhġvġtal az adozġkġt, ġogy a vezetġt kġnyġek, 14lġve azok

egġbġ adatok alapġn *legġbbġ tudġsok szerġnt lġkġsmerġtelen* 14llġpstġk meg az 1943. 14vben elġrt 14szes adġkġtelea jġvedelmġnknek 14szġgġt, 14lġve vagyġn 14rtġkġt s ha az a kġlġnben vġltoztatġnġ fenntartandġ adġalappal szemben a hġvġkozġtt rendelkezġsekġk megġelġtġ mġrtġkben emelkedġt volna, adġbevallġsġt febrġr hġ vġgġgġ a kġzġgi elġlġrġsġgnġk olġvġstġn nyujtġk be, mert elġszġt emġben a m. kġr. adġhġvġtal az erġdeklġt adozġknġl a rendelkezġsre 14llġ adatok alapġn hġvġbġlġtġt rendġl el az adġalap 14j megġallġtġstġt 14s tġrtġkġ az adġtġbbġt kġtġsereġnek megġelġtġ 14szġgġt bġrsġgot ġgy kġvetġl.

szġmġzġdġsġs vġrtġs a vġlġhġrġ jġki templomġt is.

Kġrtġrġs kġcġgġs Hġshagyġkġden az Evangolġkos 14j. Otthġnban!

BAJTġRSġ SZOLGġLAT

Forġr szerġettel gondolkġ az othġn hagyġt kedves ġozzġrt-tġzġmra, s forġr csokġmat kġldġm Pannġkġmġk. Bajtġrsġ szerġettel fġdġzġnk az 14szes ismerġseġvel valġbġl Orszġgyġgġbġl. Horvġtġh Jġzsef ġonv. Tġborġi postġzġm: 14.565.

IRODġTġRġ
Szġbġdġ Lġszlġ:
14SZ 14S BġBAJ

Szġbġdġt a fiatal erġdġlyġt 14rġ-nemzedġk egyġk legġtġntġbġ tagja. Nemcsak megġtġnk 14kġt 14rġt el erġdelġt lehetġsġget, hanem mġt tanulmġnyġt is. Kġnyve bġvezġtġsġben 14rtġ: "a nemzet bġsġn agrġrġ agrġrġ, mġ minden olġdġrġl bġbġjok kġsġrtġk." Szġbġdġt ezek ellen a bġbġjok 14n veszġ fel a harġt. 14rsġt 14nġszġg, logġkġ tisztġsġg 14s szġlġsġkġrd mġvelġst jġllendġ. Szġbġdġt nem tudġ megġelġtġ korġnk semmġfġle bġbġjġsġga vġrtġs romġntġkġja. Napġnk szellemġi 14letġben valġbġn sok a kġd 14s gġz. Korġnkġk allġg van nagyġbġ szġkġsġge valamġre, mġnt a Szġbġdġtġle mġvelġt fġk tġzġa 14lġtġkġssġsġge.

Szġbġdġ kġnġnġben 14s nagy szġgġlatot tġlġstġt a mai nġp 14bredġs 14s mġvelġdġs problġmġnak, fogalġmġnak, kategġrġlġnkġtġszġtġsġza kġrġl. A mozgalom 14rtġnt szerġettel 14s megġrtġsġvel, de kġrġlġtġtellen logġkġval 14s igazsġgġretġlġt hġnt le a mozgalomrġl minden rġllepedġt tġzġst 14s romantġkġt. Ebġbġl a szem-pontbġl "Nġpi 14rtġdġk vagy 14rtġdġtġ nġp" 14s mġtġ tanulmġnyġt utġrġb 14s hatġrġlġzġt munkġnkġk kell tekintġnk.

Szġbġdġ kġnyve bizonyġra vġtġt 14dġz fġl meg, de kġtġsġgġtelen, ġogy jelentġsġs ġozzġrġr mġjġ korġnk legġzġtġbġb mġvelġdġlġt kġrdġselġnk tġszġtġsġzġbġh.

Balla Pġter:
A MAGYAR NġPDġL KġSTġRġE

A magyarsġg korġnkban ugyanġgy hġljġk vissza szellemġi 14lete 14rtġrsġsġzġbġh, mġnt szġz eszġndġvel ezġlġt. Mġt zġnelġtġnk a magyar nġpdġlġbġt 14jġt meg Bartġk, Kodġly teremtġt munkġjġa rġvġn, nyomġtan a magyar apostolġnak keresztġrġ. Lġkġsen vezetġt le a harġot az elġhaltasodġt magyarsġg, nġpġe mġzġne ellen s fokġnkġnt vezetġt vissza a magyarsġgot 14l dalġbġh, a sġjġtos magyar nġpġszġbġh.

Ma mġr csaknem minden zenekġdġvġlġs ember tudġja, ġogy nem minden dallam, amġt magyar szġvegre szġlġtatġnk meg, magyar dallam is. A mġ nġpdġlġnkġnk 14l, sġjġtos tġrvġnyġl, megzġrtġtġstġsġt formġlġ vannak. Ezeket a formġkat kġl felġnkġnt, megġmġrġnk, megzġretġnk 14s elġrtġsġtenġnk. Az 14gġ magyar nġpdġl apostolġ kġzġt elġkelġ hely 14lġt meg Balla Pġter. Kġntġn nevelġt kġszġsġggel fġrġdhatġnġnġl dolgozġk a magyar dġl nġpġzġrtġsġsġsġg, 14s idġsġgġg leġkġzġsġn.

Kġnyve tanulġsġg 14s 14lvezġtġsġt utġmutġtġt a magyar nġpdġl minden fontos kġrdġsġben. Ugyeġn, szemlġletġsen mutatġja be a kġlġnbġzġt nġpdġlġpusokġt, azok lġhelyġt, dallamġrvġnyġit 14s formġt. Nġpdġlokġn 14s jġstġkokġn szemlġtetġt, mġ az 14gġ magyar dġl s ġogyġn kġl az tanġtġnġ. A kġs kġnyvġben egġsz szerġ dal-szġvegeġt 14s kġttġt bġlġt az olvasġ. A kġnyvet Gġlkġs Tġth Andrġs magyar stġlus rġzġl dġszġt. Magyar 14let kġnyvġsġsġben jelent meg mġndġt kġnyv.

Dr. Nġmeth Kġlġmġn bġcsjġzseffelvi plġbġnos Sġrvġrtġ

A bukovġnai magyarok hazateleġsġsġrġt emberleġtġt munkġt vġg 14t Dr. Nġmeth Kġlġmġn bġcsjġzseffelvi plġbġnos sġrvġrtġ. Ezt az alkalmġt megġragadva mġnap, vasġrnap dġlelġtġt 11 14rakor a kaszġnġ helyġsġgġben elġsdġst tart, dġlutġn pedig ugyanecek elġsdġst tart az iskolġnġvġllġ nġpmġvelġsġsġ kerġtġben tartandġ kulturġlġntġnġn. Az elġsdġs szġnhelyġtġt a rendezġsġg elġszġr az 14rtġrtġstġtġtġt nagyterġm akarta megzġsġrġni, de az 14llandġn foglġlġt hġnġlġnkġnġn a tġbġt nyitġndġs elġszġrġt alkalmġs terem is, 14gy a dġlutġnġ elġsdġs az evangolġkos iskola

nagyterġmġben lesz. Tekġntġtġl arra, ġogy a terem csak korlġtozġtġt szġmġt kġzġbġnġtġt be foglaldġt, a rendezġsġg kġrġt a kġzġbġsġget, ġogy idġben foglalġja el helyġt, ġogy az elġsdġs pontosan 3 14rakor kezdetġt vehesse. A mġsġsġn a gyerġmekġk 14nekġzġmġi melġtġt az alkalmġt 14nekġrġt is szerepel, mġly bukovġnai magyar dalokġt adġl.

Ugy hġrlġk, ġogy Dr. Nġmeth Kġlġmġn meghallġgatġsġra Ceġdġmġlġrġl is tġbbġn 14tġnekġt Sġrvġrġra. — Dr. Nġmeth Kġlġmġn minden valġlġndġsġg szerġnt megzġsġrġt szġmġzġdġsġsġt vġrtġs a vġlġhġrġ jġki templomġt is.

Megolġdġst nyert a hġzhelyġgġnyġlġs Ceġdġmġlġkġn

Nġgy 14ben mġr hġrt adġnk arról, ġogy a fġldmġvelġsġgyġ minġszterġ rendelġte 14rtġlġmġn Ceġdġmġlġkġn kġt 14vvel elġstġt 200 napġszġm, fġldmġvelġsġ, vasutġs, 14parcs 14s keresġdġt 14gġnyġlġt hġzhelyġt, de ezt a szġmot 14lġz-re, mġjġt neġbġy hġttġl elġstġt a fġldmġvelġsġgyġ minġszterġ repġlġbġtġsġga 87-re csġkkentġtġe, vagyġs enyġvt tġlġt tġnylegesen 14gġnyġjġsġsġnk. Ugyanecek 14rtġlġt, ġogy a vġrġmġgyei bġtġzġsġg a rendelġt elġrġsġnk megġelġtġen a hġzhelyġket a nagy-kġszġg beġsġ megzġredġben jġllġtġt kġ szġmġrt kġtġtġtġt el a terġvetġt is. Ezġl szemben a minġszterġ repġlġbġtġsġga a vasutġ-14llomġsġn tġl rġszġt, a mġrġl 14nġzġt megġtġt elġsġdġt Pġtyervġt tġllġta alkalmasġk hġzhelyġ-14ptġrġre, mġly megġt Berġmġnyġ Adġm. Dr. fġldġrtġkos 17 kġt, hġlġds ingġntġnġ, 14lġnkġt 3.90 pengġ, vagyġs 14 kġ buszġsġgġg

A minġszterġ repġlġ bġtġzġsġ hatġrozġta nem tġlġtġt teszġtġre a hġzhelyġgġnyġlġs jġrġse, nemġlġtġnġben a politikġi kġszġg vezetġsġge kġrġben sem, mert Pġtyervġ megġhġvġlġtġsġvel egġszġrtġlen 14rtġnben jġllġdġt a vġros.

Az ezġl kapcsolatos panaszok 14szġgyġlġve az 14rtġkelġt hġzhelyġgġnyġlġt vġlġz. Szġcs Istvġn Dr. fġlġpġn, 14lġve az 14 megġbġtġsġbġl Szġbġ Kġrġly orszġgyġllġi kġpvġsġlġt 14jġnt elġrtġntġt, aki hġljġndġnk is mutatkozġt a vġghatġrozġstġt visszavonġt, 14lġve megzġdġntġt, ha a kġjelġtġt 147 hġzhelyġgġnyġlġs egyġntġtġn 14rtġkġt a hġzhelyġjġtġstġt "ellen a hġs a nagy-kġszġg elġlġrġsġga a kġszġg mġs, alkalmasġb helyġn kellġ szġmġ hġzhelyġt tud jġvasolġta hozġni.

A fġlyġ hġ 5-ġn, szġmbġton megzġrtġtġt 14rtġkelġtġn az 14rtġkelġtġk akġntġt dġntġstġk, ġogy 14szġvġstġzġtġk a 87 14gġnyġlġt a hġzhely, kġjelġtġsġsġ 14lġve elfogġ-

Magyarok a Don mellett

(Napiómból.)

Furcsa folyó a Don. Lusta. Néhol tóvá szélesedő, majd megelteszkedve ingoványos mocsarakat alkot. A környéke azonban csodálatos gazdag terület. Nyári időben szinte számlafőtlenek a fű. Amíg így nézegetem a nekem még ismeretlen vidéket, gondolatban odatűnök újra az iskola padjál közé, ahol azt tanultam, hogy a magyar nép valamikor már volt ír ezen a területen. Talán Árpád apánk is juthatott erre felé dicső apjával. Talán éppen ezeken a gazdag legelőknél biztak kövérre a magyar nép barmai.

Még gondolhatom messze kaizandoztam, legényem figyelmeztetett, hogy a futóárból nem unatós kimerészkéni, mert a boláknak jó szemük van. És igazra volt. Alig néhány perc, máris suhanva jött az üdvözítő akna felém. Szerencsére jóval mögém szállt a leg szemmel bajom nem történt. Beugrottam az árokba s a vonalat ott jártam végig, hol fennátva, hol görnyedve, hol pedig hason kuszva. Mindenütt magyar fiúk! Mintha csak otthon lettem volna. Szembetalálkoztam falumbellekkel s a beszéd szárnyait adott a leleknek és mi otthon jártunk. Az egyik helyen vidám nóta járta, mert Kiss Sanyi felesége azt írta, hogy megszületett az ifjabb Sándor. (Az apja azonban továbbra is csak Sanyi maradt!) A mi Sanyink örömeiben golyószórójával meg is ugratta ám a bolaj-járót. Lehet, hogy lakát is mert többé nem bukkant fel!

A székes közlekedő árokból

számtalan mellékárok nyílt s az utjelző táblák elgazdították azt is, aki soha sem járt még ilyen helyen. Ceupa hazai név! A vasi honvédek remekművei következtek sorra, a földalatti fedezékek. Bunkernek hívják erre felé. Majd mindégynékek a bejaratán ott díszlett egy-egy találó felírás. Megunta-ak, lúthagy-ak, Kikacag-ak, Megutálta-ak, Magcsal-ak, mosolyogtak rám ezek a találó-nevek. Hát igen! Ezek a nevek sok mindent elárultak. Elárulták többek között azt, hogy a magyar honvéd nem szereli a vakond életet. Mindégik menni szeretett volna, menni, akár Moszkváig is, de előre! Az egy helyen való tartózkodás unottá vált. Az ismerős vidéken nem tudott már a honvéd semmi újat felfedezni. És nem is maradt soha egyik egy csapatot ugyanazon a helyen. S így volt ez jól.

A két arcvonal között terült el a „Senki-földje”: Ez volt a családok mindkét arcvonal katonái számára. Az ottrekedő kecskélaka nagyon izgatta a mi derék honvédeknek. De izgatta a bolákat is. Meg azután krumpliföld volt a senki földjén. Nappal megközelíteni lehetetlenég volt, mert az ellenség behátta s ráfekült mindenféle fegyverrel a morészekre. Ugyanis megis akadnak, akik nappal is megpróbálták a veszedelmes játékok. Az igazi versenyfutás azonban napszállat után kezdődött. A géppuskások sorozatai rikkolták a kecskecsordát s az est homályában megindultak a fiúk a szákmányért. Néha az is megessét, hogy a bolaj

volt az ügyesebb. Krumpliból minden száraz kszéletet gyűjtött magának. A sült krumpliótthoni beagulatot teremtett a bunkerek mellett.

A tél hamar beköszöntött és kagyetlen volt. Egyrészt egy kényes helyre lett áthelyezve. Ekkor azután a mókás Ungváry, a reitentesetlen, elkurajontia magát: Ugye megmondtam? Hah-ha. Kikacaglak. S ez utóbbi a bunkerjének eztt. Így hívták azt a feltérás szerint.

Új helyünkön kezdődött minden elől. Új legalmak. Új veszedelmek. Vellünk szemben valóságos aknavető rengeteg. Nappal nem lehet mozogni, mert mindent lát a bolaj. Előttünk a kanyargó Don. A Don mellett magyarok virrasztanak hosszú kilométereken s baj nem történhet! Egy pélerit hevítt minden honvéd szíve. Egy akarat fűtötte mind egyikünkét. Gyózn! A háború tényét itt éreztük igazán.

Egységünk kis pihenőt kapott s az állg pár kilométerrel hátrább fekvő kis faluba költözött. Itt ért bennünket 1943 január első napja. A kis falu hatalmas hősi temetőjében e napon a Don-i csapat hőseinek emlékére azeneltünk ünnepet. Fejletetlen nap volt. Találkoztak a meghalt és az élő vítékek. Szinte éreztük, hogy a hőök lelke lebeg közlünk s a kis nyitákraszatok égig nőnek. Ezek a korszakok beszélték a sírhalmokon lévő állott roham sisakkal együtt. Beszéltek a véres csatákról, a magyar helytállásról! S beszéltek a meghalt dicsőök lelkeiről.

Álljatok a várta, mint ahogyan mi ott állunk! Harcoljatok, mint ahogyan mi harcoltunk, hogy ott-

honatnk közsöhét bolaj lába soha át ne léphesse!

A hideg szél tagyos havat vágot arcunkba s minden arcban éggett. Szél fogadalmat tess mindégynéknak, hogy mellük lezártak a nagy csaták megdöntés-üljébe. A Don mellett álltak az élő vítékek és ott pihentek a bolt vítékek s e napon találkoztak...

A többi már csak rossz álom! Értelmes és értelmelelen hangfoglalás a dermesző télhen. Atörés... Bekerítés... Visszavonulás... Klörés... Fogag... Ellenátadás... Horzalmas vándorlás... És messze elmaradt a Don. Nem állnak ott magyarok! Csupán a bolajk állják a várta... A hőet temető földalva... A magyar csapatok által állított keresztek porba dönce... De a tényen miszen változat!

A Don mellett voltak, vannak és lesznek magyarok míg a világ áll, és a természet fölött a porladó hőök meggyalantott új élet fogan. A vad a... tett nép fejére hull, mert a magyar a szabadság villo az orosz népek. Visszadták tempomat, titét, istenét. De es a nép nem fogadta el. A végő esőt a világetermet és feuntört isten fogja kiondani. És a romokból, a rettenetes khaoszól mégis meg fog szülni a szebb, a boldogabb világ. Mert a meggyalozott keresztek újra glóriában fognak állni, a vértől azott földre ránt a megbéleés, az igazság napja. Ezért érdemes volt elmenni a Don mellé minden honvédnek a frú vérel azt a történelmet, melyek az egyik: lapján majd mégis ott áll az a varázsszó: „Világétele”

Bertalan Sándor

Vas-, Sopron-, Zala-, Győr és Veszprém vármegyék
jogosított vetőmagforgalmi körzeti képviselője:

Ifj. Kurányi Kálmán

terménykereskedő, Celledömölk, Fő-tér 9 szám.

Nagyban és kicsiben elad és vesz: olomzárólt lóherét, lucernát, szapukát, búkkönyt: és mindenfajta aprómagot!

Ezen magvakra termelési szerződést köt a legelőnyösebb feltételekkel! Mindennemű aprómagot, hüvelyest és olajost a legmagasabb áron vásárol!

Központi iroda és magtisztító telep: Celledömölk.
Telefonszám: 119. — Óskeresztény cég!

